
Počítačová grafika III

Úvod

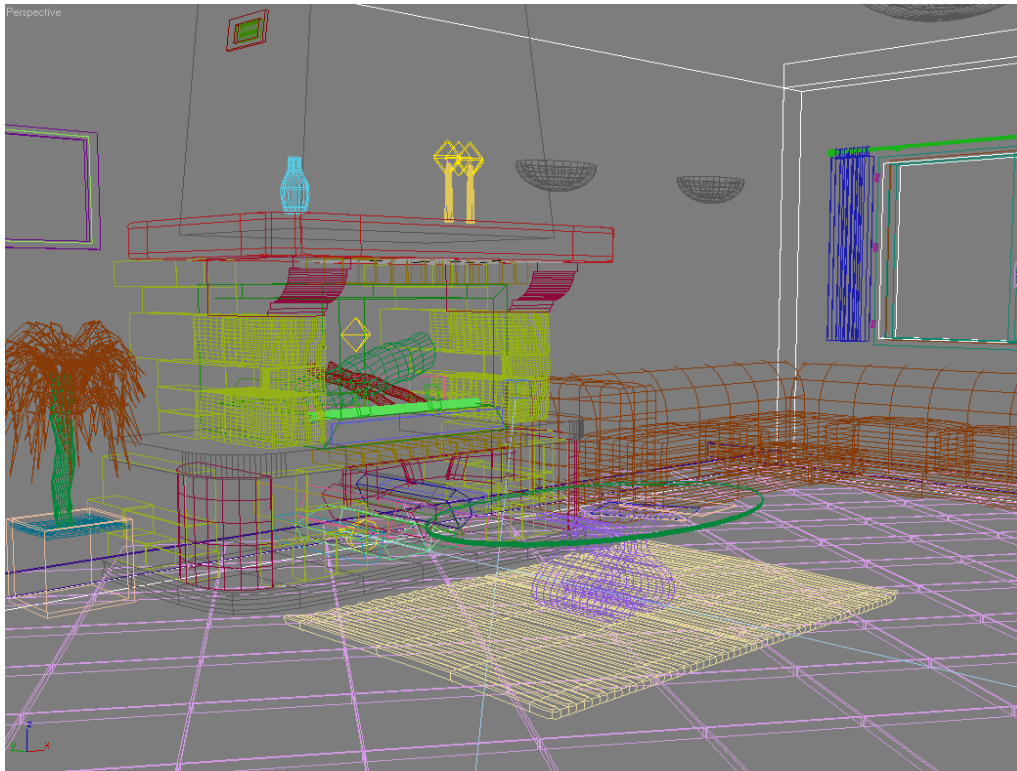

Jaroslav Křivánek, MFF UK

Jaroslav.Krivanek@mff.cuni.cz

Syntéza obrazu (Rendering)

- Vytvoř obrázek...

...z matematického
popisu scény.

Popis scény

■ Geometrie

- Kde je jaký objekt ve scéně
- Ray casting

■ Materiál povrchů

- Barva, lesklost, průsvitnost atd.
- BRDF

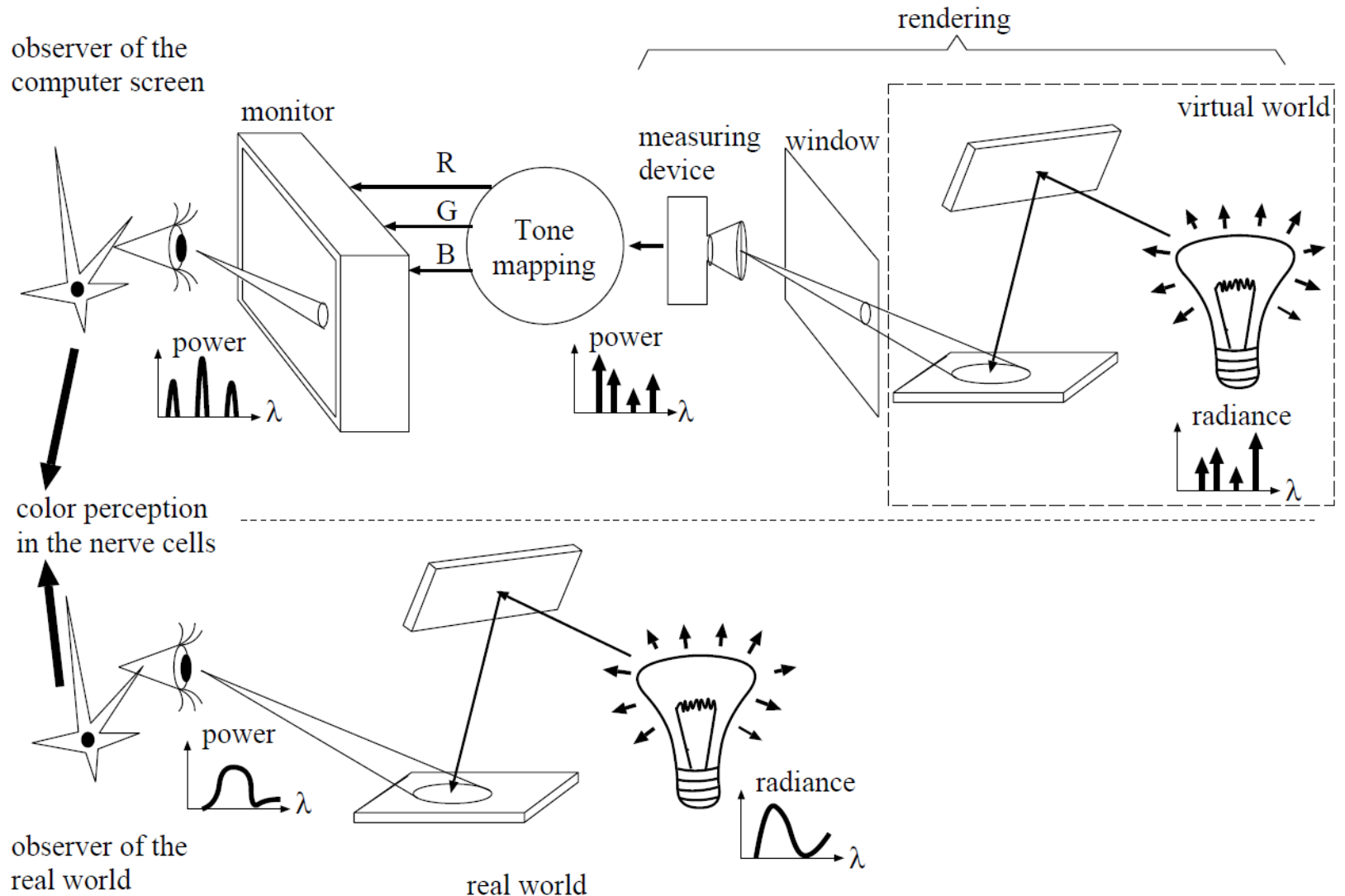
■ Zdroje světla

- Směrové a prostorové rozložení emitovaného světla, barva
- Radiometrie

■ Kamera (sensor)

- Perspektivní, sférická, ...
- „Měřicí rovnice“

Rendering v kontextu

Různé přístupy k renderingu

■ Nefotorealistický rendering

- ❑ Napodobení uměleckých stylů
- ❑ Technické nákresy
- ❑ Zdůraznění nějaké informace

■ Fotorealistický rendering

- ❑ *Cíl*: obrázky jako fotografie
- ❑ *Metoda*: simulace přenosu světla ve scéně
- ❑ **NAŠE TÉMA**

Aplikace realistické syntézy obrazu

- **Filmy**
- **Interaktivní zábava (hry)**
- **Průmyslový design**
- **Architektura**
- **Virtuální showroomy**
- **On-line obchodování**
- **Kulturní dědictví**
- **Virtuální a rozšířená realita**

Interdisciplinarita

■ Fyzika

- Radiometrie
- Modely interakce světla s materiály
- Teorie transportu světla

■ Matematika

- Integrální rovnice
- Metody Monte Carlo

■ Informatika

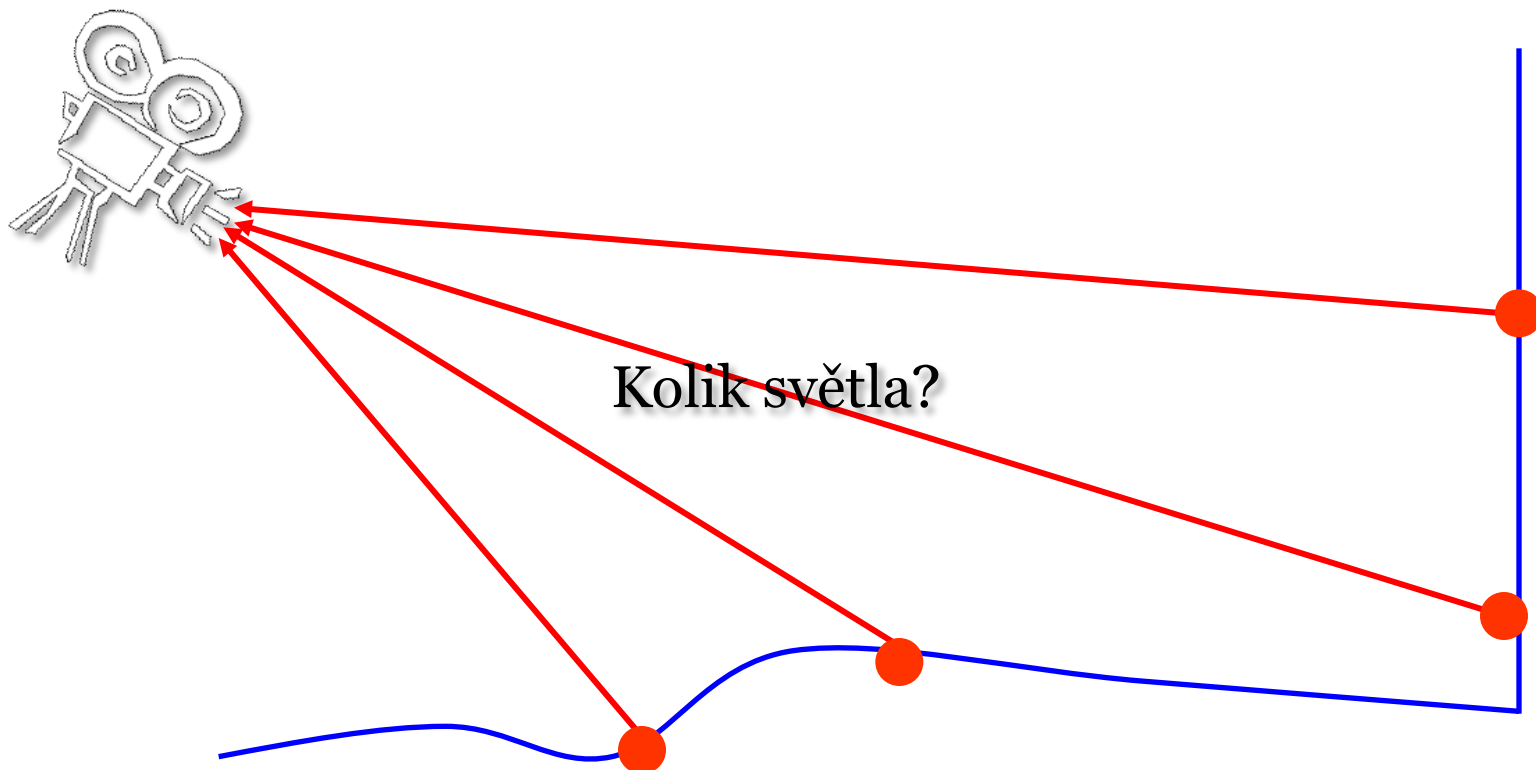
- Výpočetní geometrie
- Programování, Softwarové inženýrství

■ Vizuální percepce

■ Umění

Fotorealistická syntéza obrazu

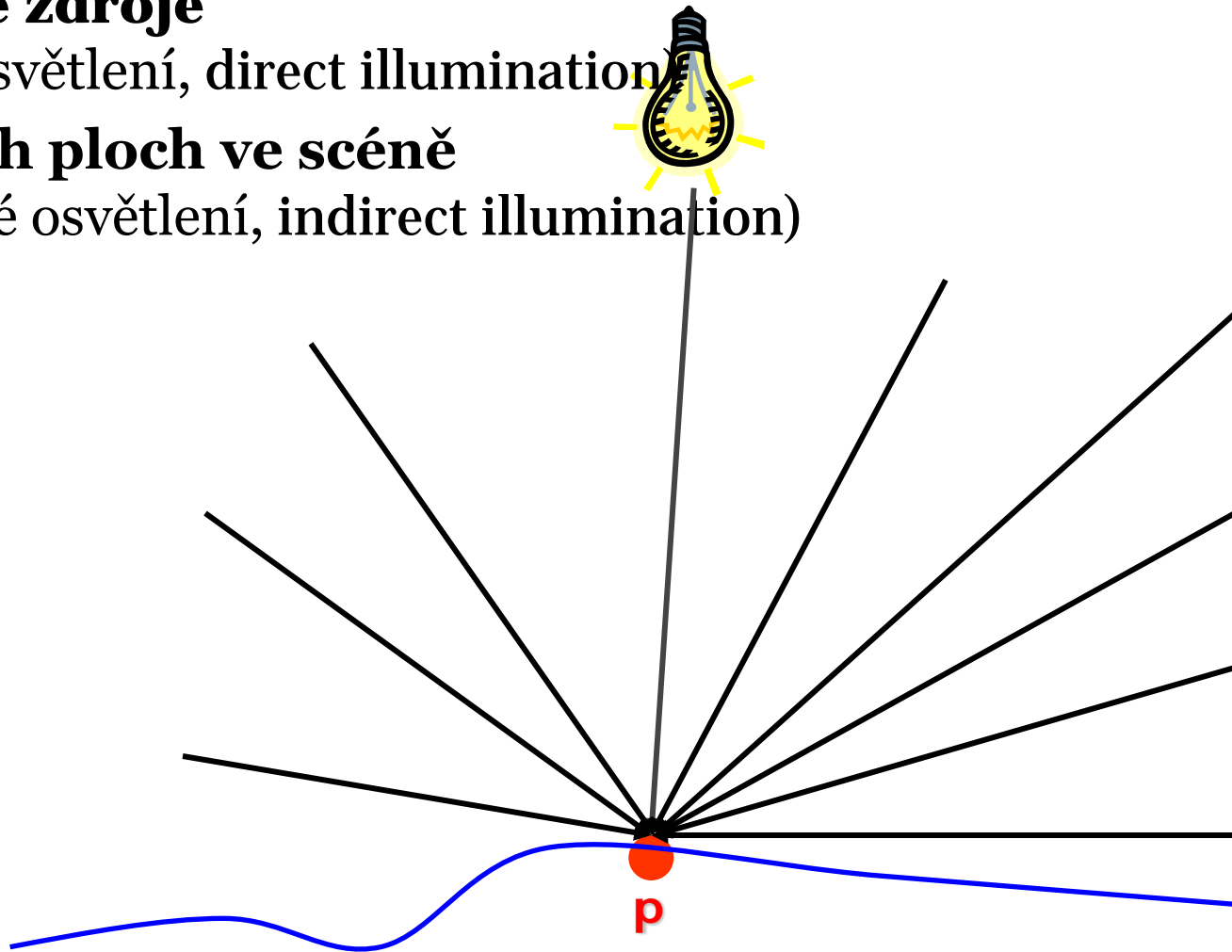
- Pro každý viditelný bod $\mathbf{p}$ ve scéně
  - Spočítej množství světla odražené směrem ke kameře

Odkud se přichází světlo?

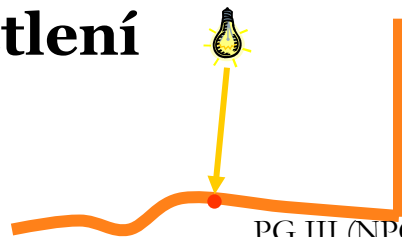
- ❑ ...přímo **ze zdroje**
(=přímé osvětlení, direct illumination)
- ❑ ... **ze všech ploch ve scéně**
(= nepřímé osvětlení, indirect illumination)

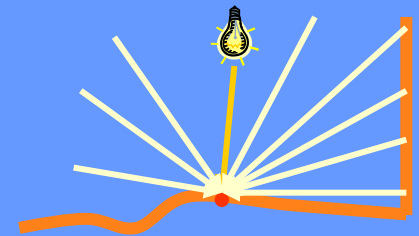
Globální osvětlení (Global illumination – GI)

Přímé osvětlení

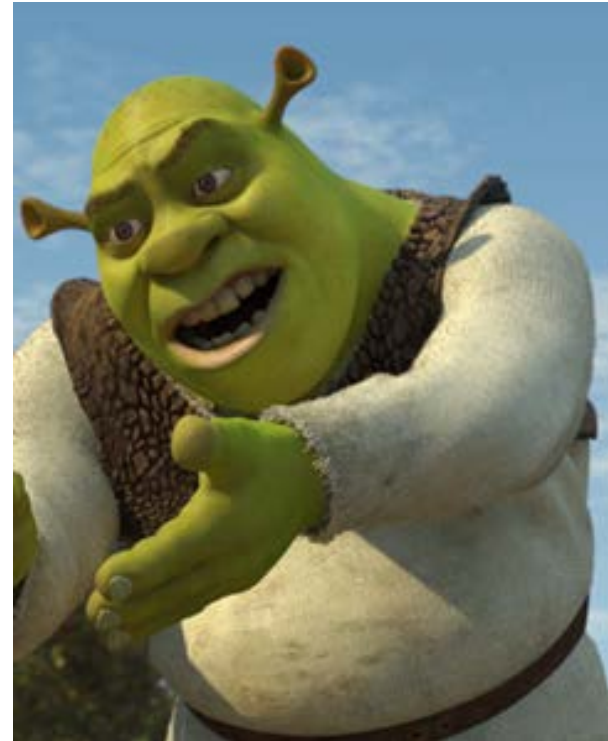
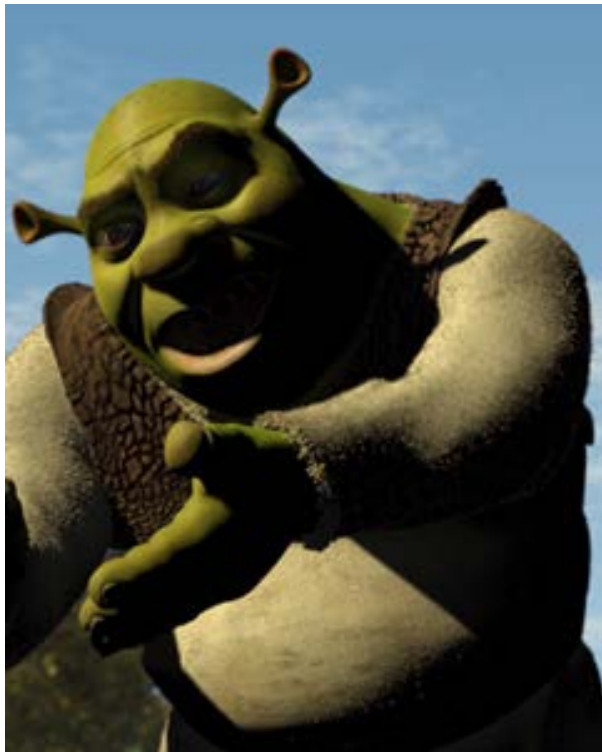
**Globální =
přímé +
nepřímé**

Globální osvětlení (Global illumination – GI)

- Pouze přímé osvětlení

- Světlo se odrazí JEDNOU na cestě ze zdroje do kamery

- Globální osvětlení

- Globální = Přímé + Nepřímé
- Transport světla mezi plochami ve scéně
- Mnoho odrazů světla

Efekty globálního osvětlení

- Ideální **odraz/lom** světla
- **Půjčování barev** (color bleeding)
- **Kaustiky** – „prasátka“ (Caustics)

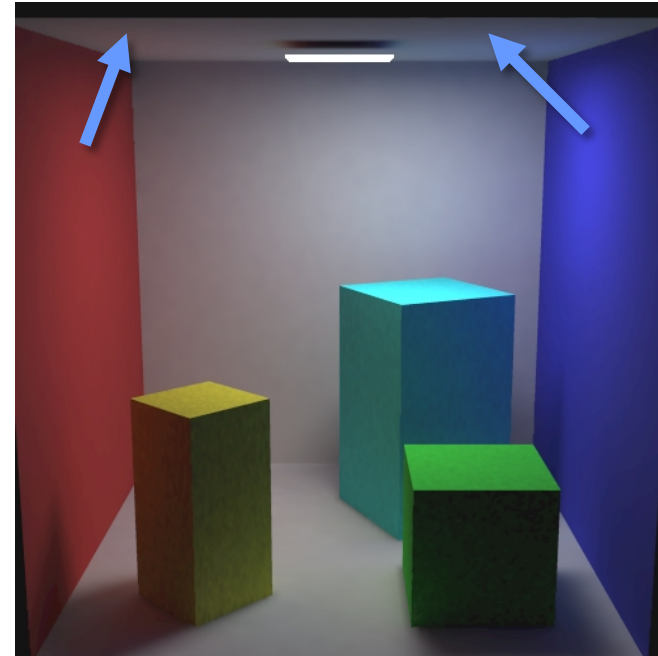
Modeling: Stephen Duck; Rendering: Henrik Wann Jensen

Ideální odraz/lom

- Sklo, zrcadlo, vodní hladina
- Obraz na povrchu vody je dán rozložením světla v úplně jiné části scény (dno, okolí, nebe, slunce)

Půjčování barev (Color Bleeding)

- Odraz světla z jednoho difúzního povrchu na jiný
- Důležité např. v malbě
  - Lidé podvědomě využívají půjčování barev k pochopení vzájemného prostorového uspořádání objektů

Půjčování barev

“Manuální” globální osvětlení

Monsters Inc., 2001

© Pixar Animation Studios

- Manuálně umístěné zdroje světla nahrazují GI
  - Např. modré světlo na zelené příšerce

Kaustiky (Caustics)

- „Prasátka“
  1. Zaostření světla při odrazu nebo lomu – lokální zvýšení intenzity světla
  2. Dopad zaostřeného světla na difúzní plochu

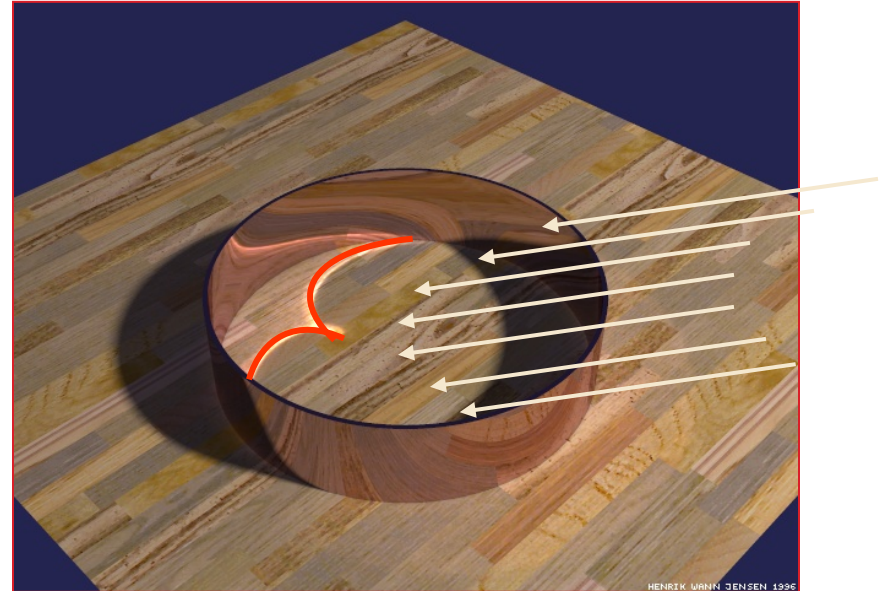
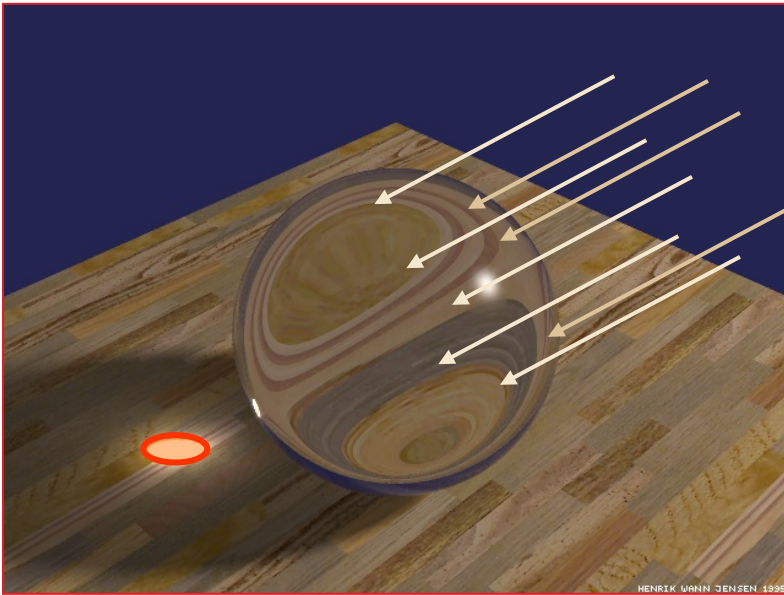
Fotografie

Simulace pomocí fotonových map

Kaustiky

- Ve fyzice a v počítačovém vidění se kaustikou rozumí singularita (nekonečná hustota světelné energie)

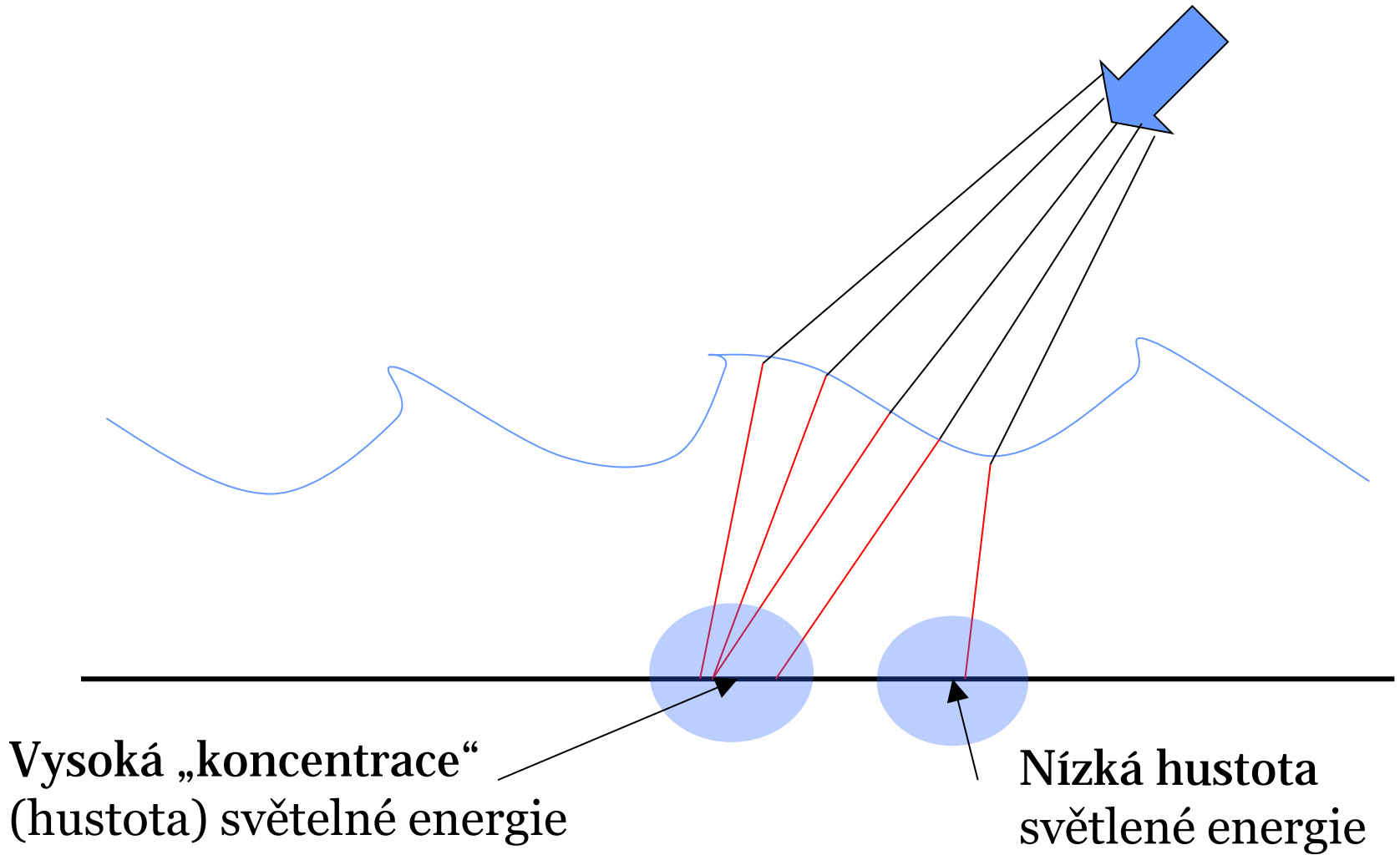
Pohled na vodu

- Odraz + lom na povrchu vody
- Kaustiky na dně bazénu

Kaustiky pod vodou

Efekty globálního osvětlení ...

- ... jsou důsledkem:
  - **Modulace intenzity světla jako funkce prostoru a úhlu při odrazu světla na površích objektů (*kaustiky*)**
    - Dáno geometrií objektů
    - Materiálovými vlastnostmi objektů (matný x lesklý)
  - **Modulací spektra (barvy) světla při odrazu/lomu (*půjčování barev*)**
    - Tj. změn intenzity světla jako funkce vlnové délky
    - Dáno spektrální odrazivostí materiálů
      - jak moc objekt odráží světlo různých vlnových délek

Realistická syntéza obrazu: Ingredience

- Popis „množství světla“ v prostoru – **Radiometrie**
- Popis odrazu světla na povrchu – **BRDF**
- Popis rozložení světla v rovnovážném stavu – **zobrazovací rovnice** (rendering equation)
- Numerické metody řešení zobrazovací rovnice
  - Nalezení rozložení světla ve scéně, která odpovídá
    - Zobrazovací rovnici
    - „Okrajovým podmínkám“ = tj. popisu scény
  - Radiační metoda (radiozita), **metody Monte Carlo** (stochastický ray tracing)

Globální osvětlení ve filmu

2001: “Manuální” globální osvětlení

2004: “Shrek 2” – Irradiance caching

- První použití GI v animovaném celovečerním filmu
- Irradiance caching

Irradiance caching

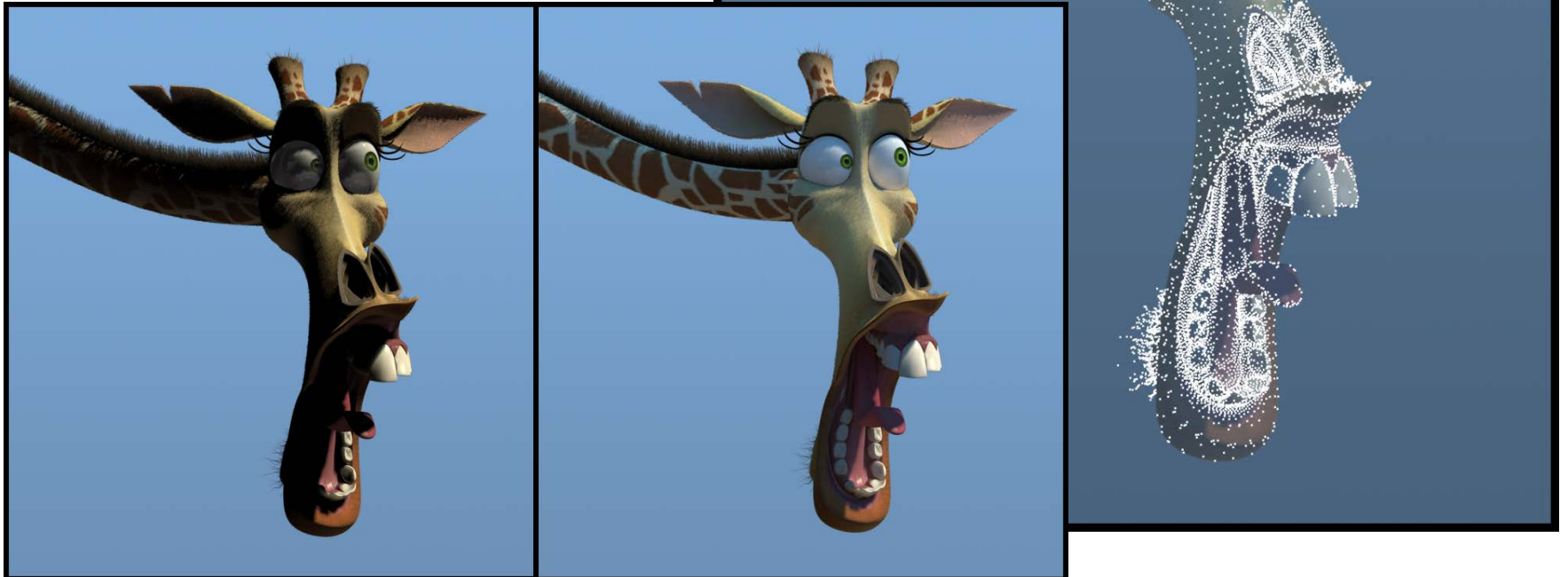

Image credit: Eric Tabellion, PDI DreamWorks

Irradiance caching

Image credit: Eric Tabellion, PDI DreamWorks

2006: „Monster house“ – Sledování cest (Path tracing)

Image courtesy of Columbia Pictures. © 2006 Columbia Pictures Industries, Inc. All rights reserved.

Sledování cest (Path tracing)

Image courtesy of Sony Pictures Animation. © 2009 Sony Pictures Animation, Inc. All rights reserved.

Sledování cest (Path tracing)

Image courtesy of Columbia Pictures. © 2009 Columbia Pictures Industries, Inc. All rights reserved.

Sledování cest (Path tracing)

Alice in the Wonderland, 2010

Point-based GI: “Up” (bez GI)

PG III (NPGR010) – J. Křivánek 2014 © Pixar Animation Studios
Image credit: Per Christensen

Point-based GI: “Up” (s GI)

Point-based GI: “Toy Story 3” (bez GI)

Point-based GI: “Toy Story 3” example (with GI)

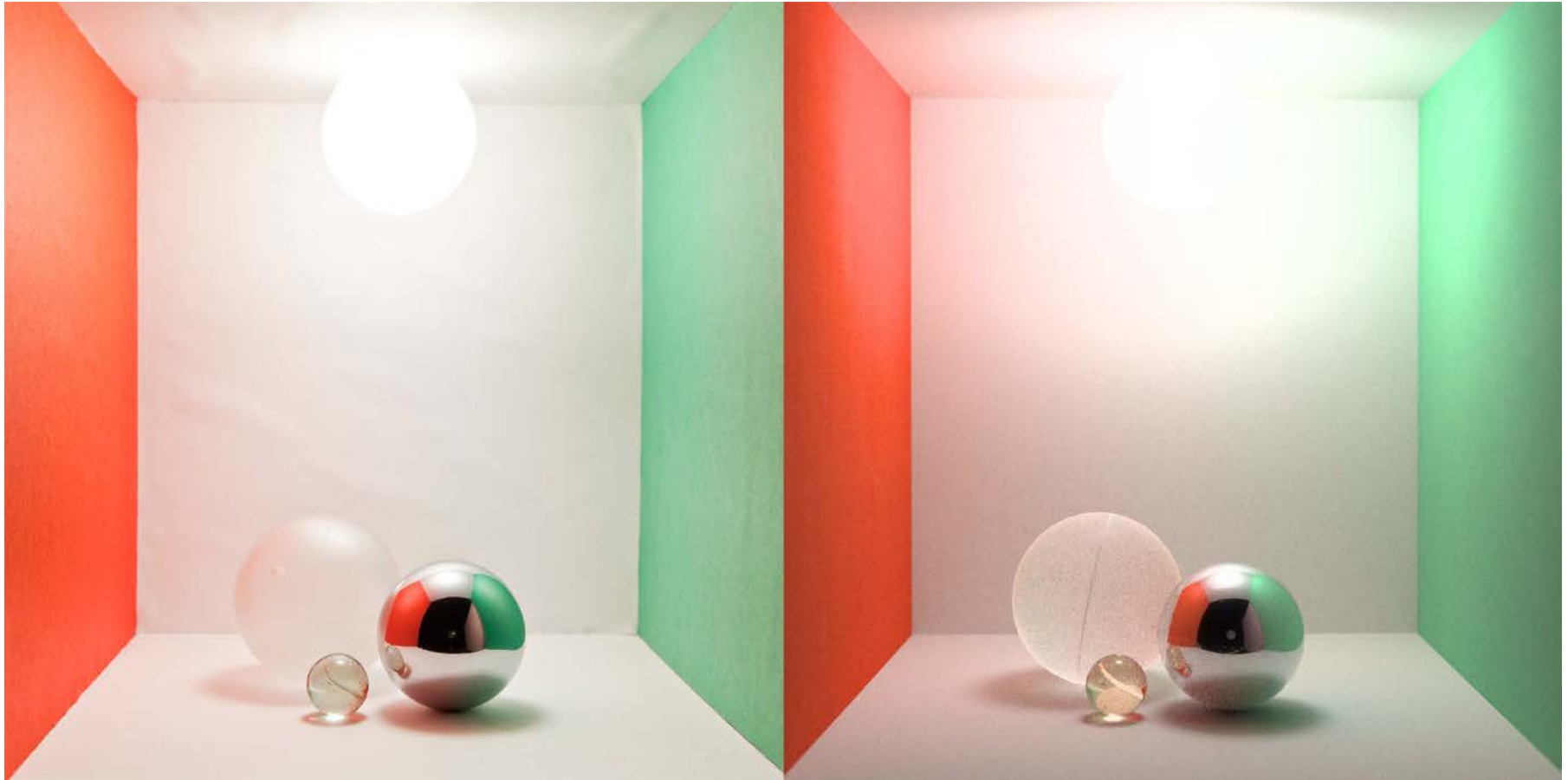
Realita vs. Rendering

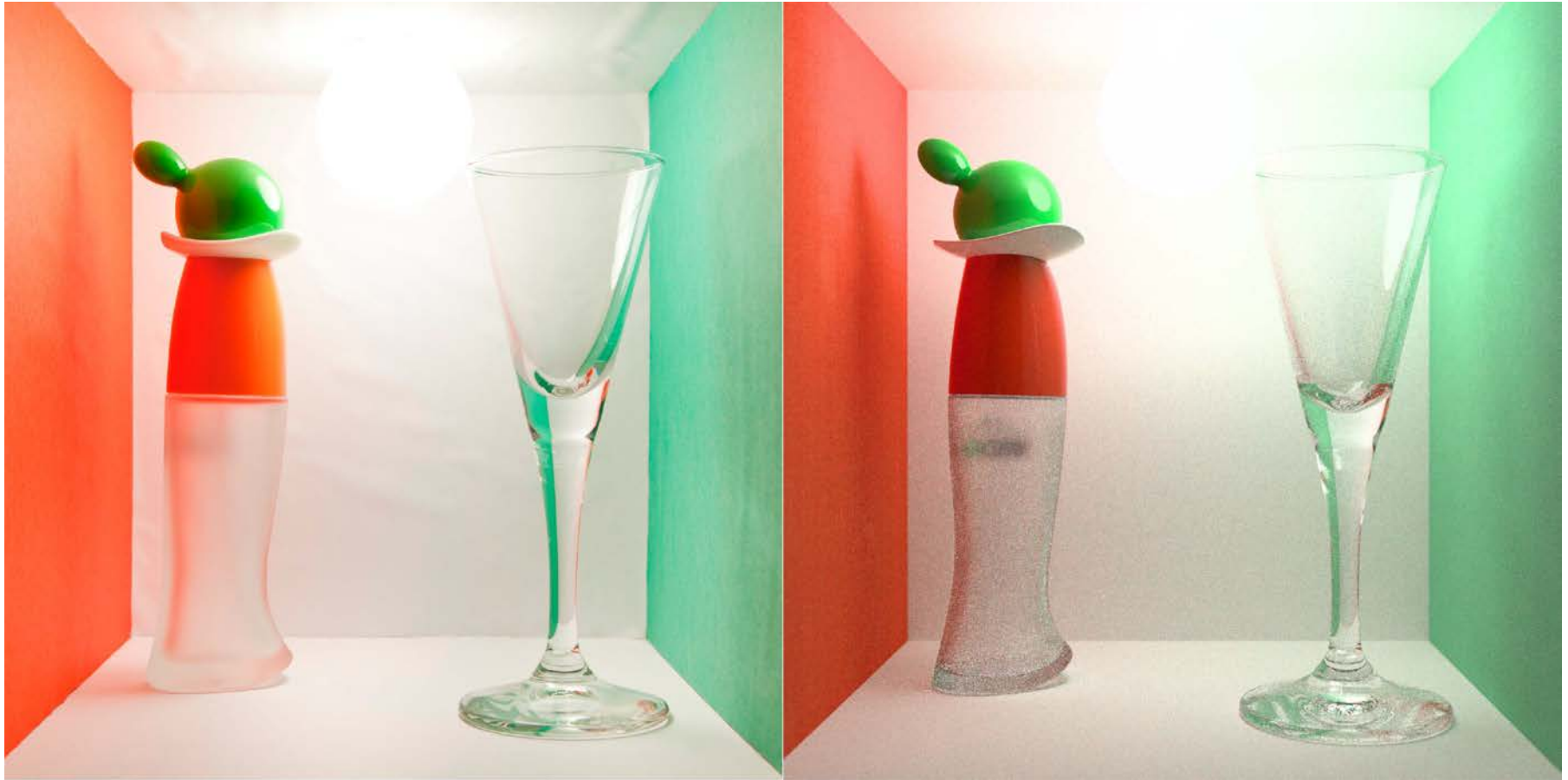
První porovnání – Cornell box

Realita vs. Rendering

Realita vs. Rendering

Realita vs. Rendering

Realita vs. Rendering

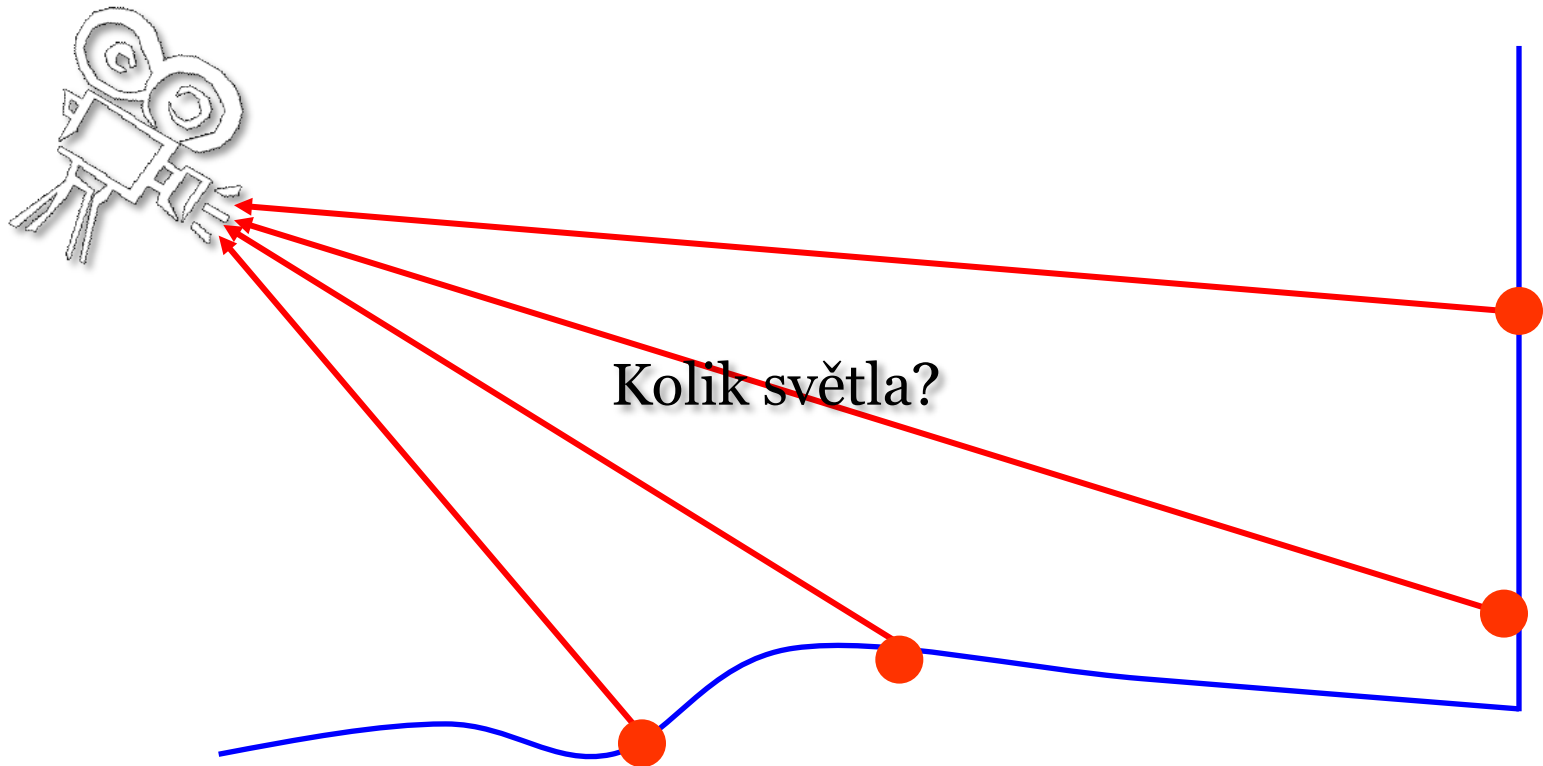

Světlo

Fotorealistická syntéza obrazu

Různé přístupy k renderingu

■ **Fenomenologický**

- Tradiční počítačová grafika
- Např. Phongův model, Barva mezi 0 a 1, atp.

■ **Exaktní – Fyzikálně založený**

- Formulace matematického modelu
- Algoritmy = různé přístupy k řešení rovnic tohoto modelu

Matematický model

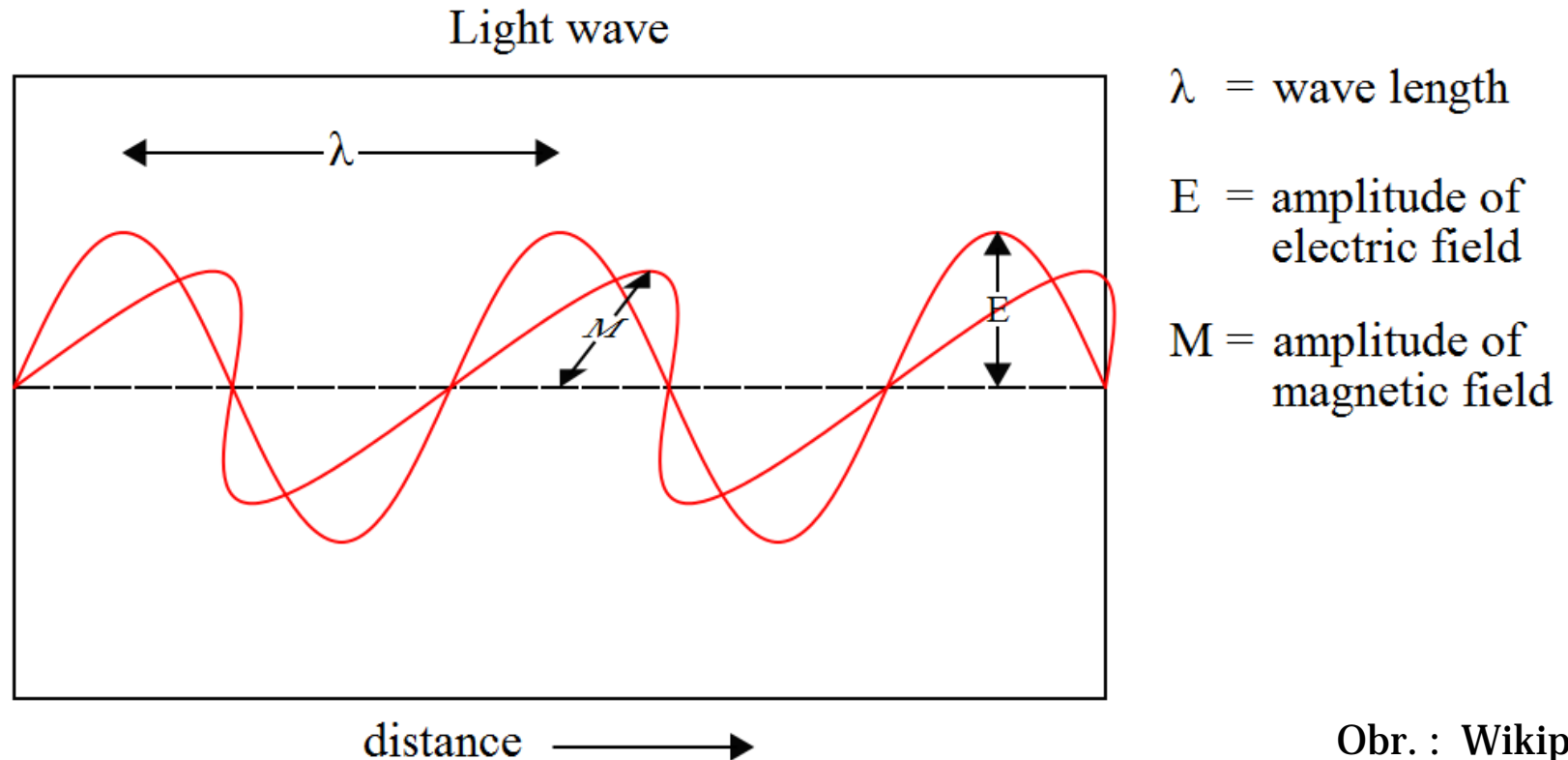
- Syntéza obrazu (rendering) = Simulace propagace světla
- Potřebujeme **matematický model**
  - Popis scény (geometrie, materiály, zdroje světla, kamera, ...)
  - Matematický model světla a jeho chování
- Formulace modelu = volba úrovně detailu
  - Nepotřebujeme modelovat chování každého fotonu
  - Nutnost zjednodušujících předpokladů

Formulace modelu světla

1. Co je světlo, jak je charakterizováno a měřeno
2. Jak popisujeme prostorové rozložení světla
3. Jak charakterizujeme interakci světla s hmotou
4. Jaké jsou podmínky na rovnovážné rozložení světla ve scéně

Světlo

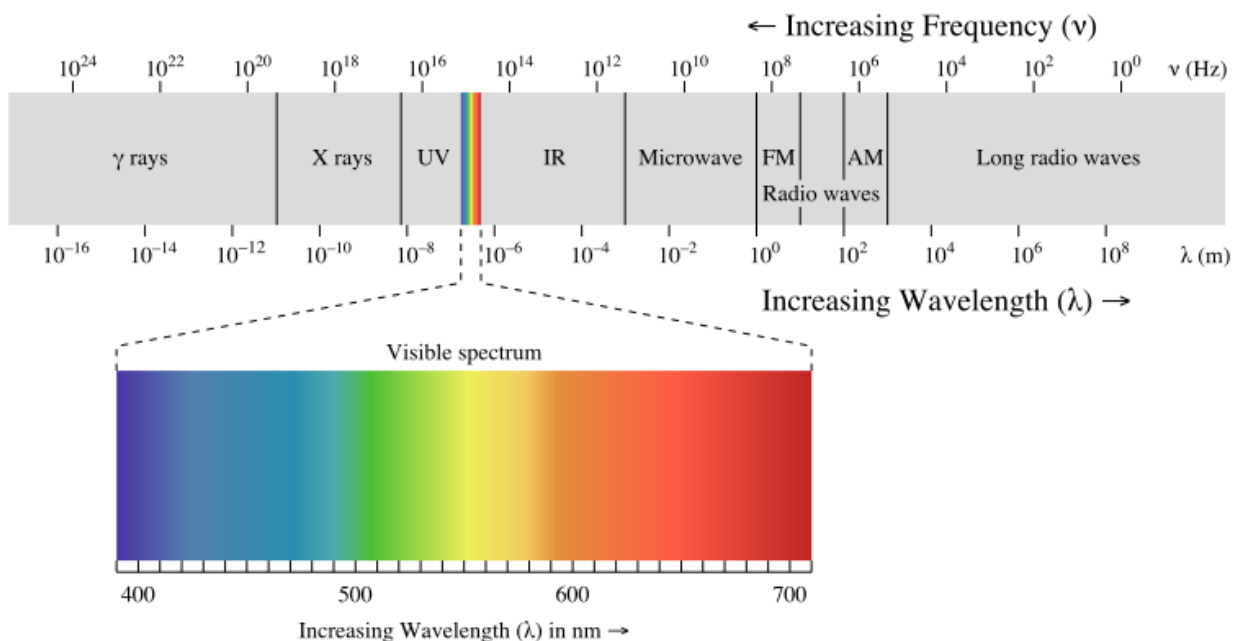
- EM záření (EM vlna šířící se prostorem)

Obr. : Wikipedia

Světlo

- Frekvence oscilací => vlnová délka => barva

Obr. : Wikipedia

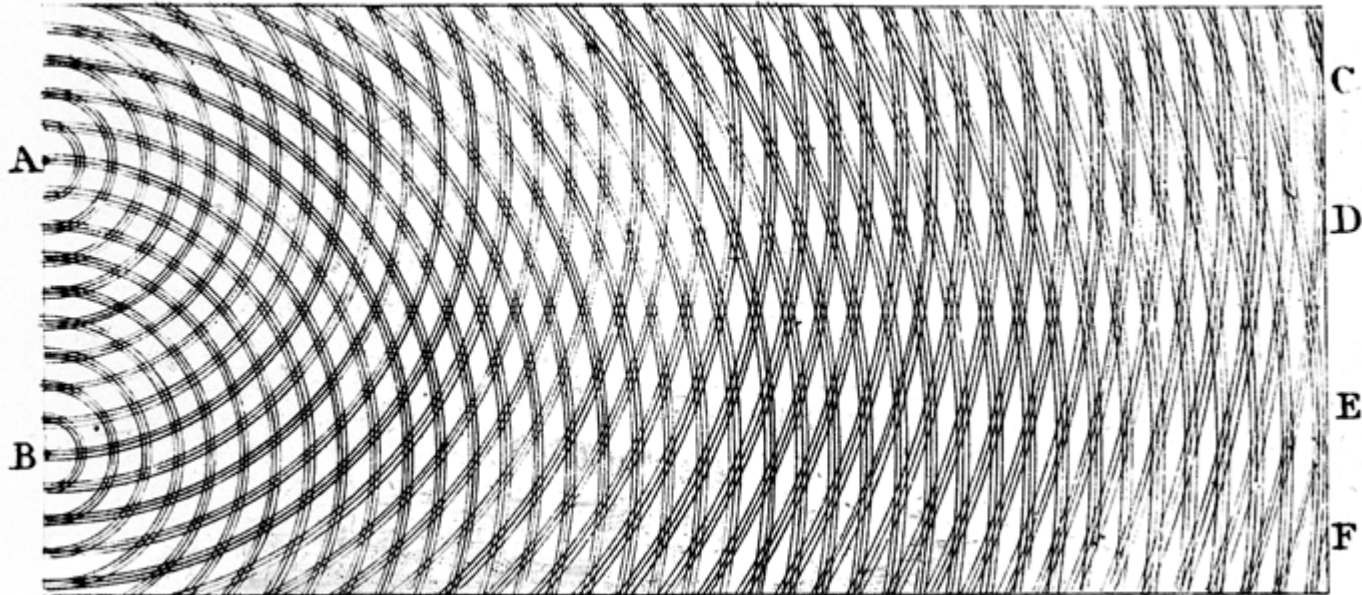

Optika

- **Geometrická (paprsková) optika**
  - Nejužitečnější pro rendering
  - Popisuje makroskopické vlastnosti světla
  - Není kompletní teorií (nepopisuje všechny pozorované jevy – difrakce, interference)
- **Vlnová optika** (světlo = E-M vlna)
  - Důležitá pro popis interakce světla s objekty o velikosti přibližně rovné vlnové délce
  - Interference (bubliny), difrakce, disperze
- **Kvantová optika** (světlo = fotony)
  - Interakce světla s atomy

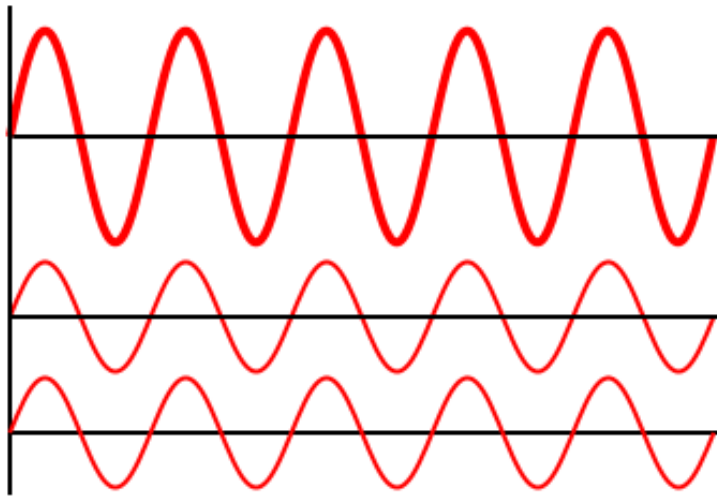
Projevy vlnové podstaty světla

- **Difrakce (ohyb)**
  - Youngův experiment

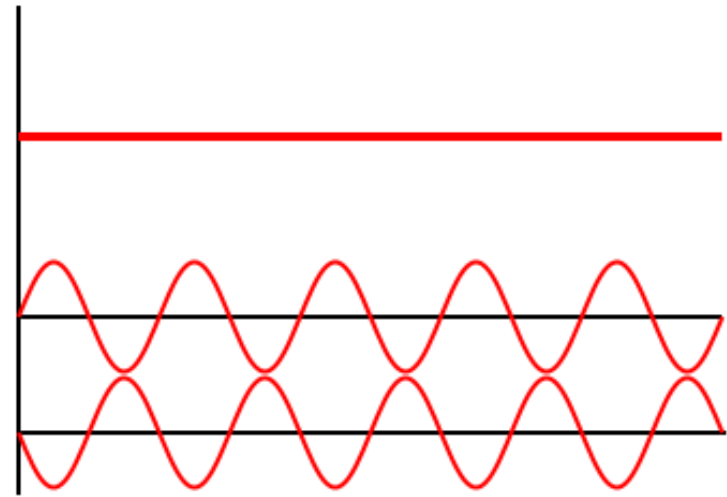

Projevy vlnové podstaty světla

■ Interference

Konstruktivní

Destruktivní

- Způsobuje **iridescenci**

Iridescence

- Změna barvy jako funkce úhlu pohledu

Obr. : <http://en.wikipedia.org/wiki/Iridescence>

Iridescence – Strukturální barva

Iridescence – Strukturální barva

Obr. : <http://en.wikipedia.org/wiki/Iridescence>

Iridescence – Strukturální barva

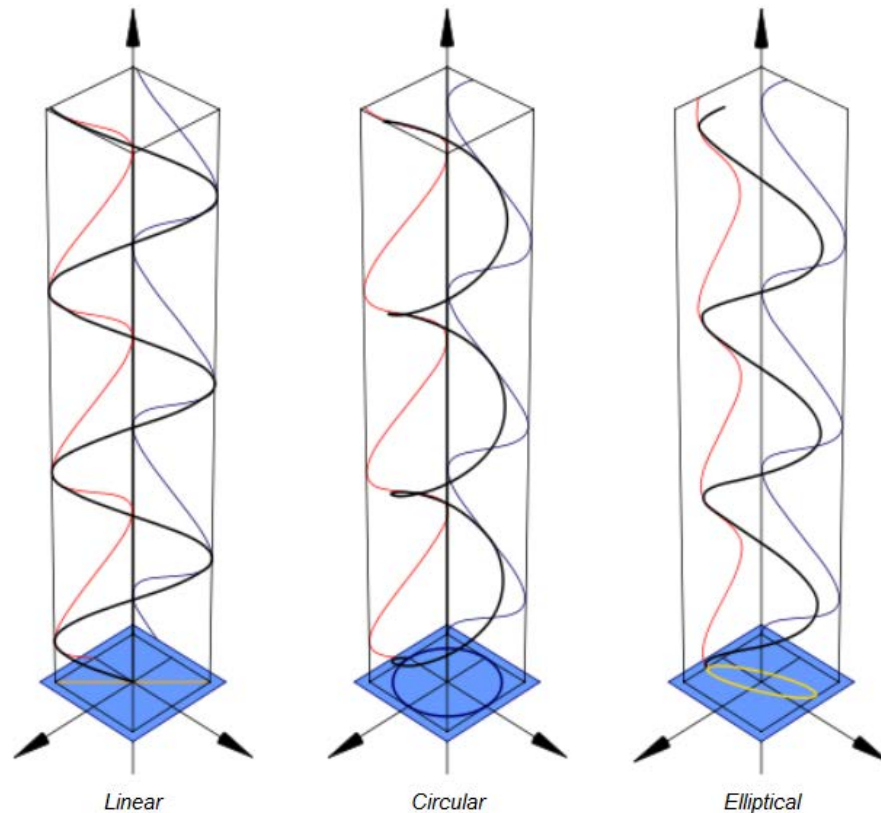

PG III (NPGR010) – J. Křivánek 2014

Obr. : <http://en.wikipedia.org/wiki/Iridescence>

Polarizace

- Přednostní orientace E-M vln vzhledem ke směru šíření
- Nepolarizované světlo – mnoho vln s náhodnou orientací

Polarizace

- Světlo z atmosféry je částečně polarizované

- Zrcadlové odrazy jsou polarizované

